За Самостійну Соборну Українську Державу!

Свобода Народам! Свобода Людині!

ВИДАЄ ПОЛІТИЧНИЙ ВІДДІЛ УПА

РІК. 1. СЕРПЕНЬ 1943 Р. Ч. 2.

ДРУЗЯМ ПОВСТАНЦЯМ І КОМАНДИРАМ
революційно-визвольної Української Повстанчої Армії

НАКАЗ

Імперіалісти, палії сьогоднішньої грабіжницької війни, переживають поважну крізу. Знемоглись довготривалою, нищівною для себе, а ще більше для поневолених ними народів, боротьбою. Блискавичні воєнні дії першої фази війни скінчилися. Прийшли затяжні, виснажуючі змагання, що до решти вичерпують моральні й фізичні сили та матеріальні засоби воюючих хижаків.

В ті тяжкі і для нас дні український народ зустрічає 31 серпня — День Слави Української Зброї.

Рік 1919. 31 серпня.

З'єдинені Війська Наддніпрянської і Галицької Армії, під командою Головного Отамана Симона Петлюри, переможно вступили в Київ.

Після довготривалої, трудної боротьби з москалями - большевиками, що прийшли в Україну поневолити її, і після одномісячного, переможного маршу від Збруча до Дніпра, серед затяжних боїв, Українська Армія здобула Київ.

Багато світлих моментів пережив український народ на протязі своєї історії. Поміж ними день 31 серпня 1919 р. — День Слави Української Зброї один із найвеличавіших.

Для нас, Української Повстанчої Армії, День Слави Української Зброї є святочним днем. Серпневий похід для нас — це світлий приклад наших переможних воєн, що його наслідувати будемо в наших збройних змаганнях за Українську Державу.

Сьогодні, коли український народ у спілці з іншими поневоленими народами виступив проти паліїв війни та проти їх нищівних дій, розвиваючи свої повстанчі загони, перетворює їх у регулярні Українські Збройні Сили, щоб у час найбільшого ослаблення імперіалізмів підняти революційну боротьбу проти паліїв-загарбників і поневолювачів народів Сходу й Заходу, боротьбу за встановлення миру і справедливого ладу на Сході й Заході, основаного на засаді вільних національних держав на їх власних національних територіях, що прийдуть на місце імперіалістичних держав,

НАКАЗУЮ:

1). Скріплювати наші повстанчі сили і поширювати їх до щораз більших розмірів, щоб у час всенародного зриву мільйони станули до революційно-визвольної боротьби за Українську Державу і за вільні національні держави інших поневолених народів.

2). Розвинути повстанчі дії на цілу територію України і закріпити наші позиції в Україні під КЕРМОЮ ГОЛОВНОЇ КОМАНДИ УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНЧОЇ АРМІЇ.

3). Перемінити Україну в один воєнний табор, сьогодні для оборони себе перед фізичним винищенням і ограбленням імперіалістичними грабіжниками, а завтра до наступу на ворожі позиції за перемогу.

4). Нав'язати найтисліший зв'язок з членами інших поневолених народів, що перебувають сьогодні в Україні. Допомогти їм організуватися при Українській Повстанчій Армії в їх національні повстанчі загони для спільної боротьби зі спільними нашими ворогами, Берліном і Москвою. Сьогодні ця боротьба йде за ослаблення імперіалістів, а в догідний час вийдуть з України національні легіони на свої рідні землі до спільної поруч нас революційної боротьби з імперіалістами-наїзниками, за наші вільні національні держави...

Об'єднатись із ними під кличем: „Воля народам і людині".

5). Підняти рівень військового знання повстанців і командирів. Школити нові кадри, приєднувати вже існуючі так, щоб у час всенародного зриву і революційно-визвольної боротьби ми зуміли очолити весь революційний і воєнно-зобов'язаний елемент і повести його до переможної боротьби за Українську Державу.

ПОВСТАНЦІ!

Надходить час, коли революційні рухи поневолених імперіалізмами народів і українського народу розсадять хижих загарбників. Розсадять імперіалістичний Берлін і Москву, що поневолюють нас. Революції поневолених народів проложать кінець імперіалістичним війнам, знищать хижацькі заміри Німеччини і Москви і своєю власною революційною силою, що з кожним днем зростає відворотно до ослаблення воюючих імперіалізмів Берліна і Москви, збудують новий, справедливий лад на Сході і Заході, оснований на засаді вільних національних держав на їх власних національних територіях.

На українській землі здвигнемо ми і закріпимо Вільну Єдину Українську Державу. На сторожі Її поставимо Українську Збройну Силу.

Геть імперіалістів Берліна й Москви, що поневолюють народи!

Хай живе революційно-визвольна Українська Повстанча Армія, зав'язок Збройної Сили Українського Народу!

Хай живе Українська Національна Революція!

Хай живуть революції поневолених народів і їх революційні армії!

Хай живе Українська Самостійна Соборна Держава!

Хай живуть вільні національні держави поневолених народів!

СЛАВА УКРАЇНІ!

КОМАНДИР УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНЧОЇ АРМІЇ

Постій, 31 серпня 1943 року.

(—) *Клим Савур.*

Степан Петрів.

31 СЕРПНЯ 1919 Р.

„Кінчиться ліс, а перед нами ріка Ірпень, а дальше Святошин і золоті верхи Києва. Сотні зупинились, і довкруги залягла мертва тишина. Очі стрільців гляділи наче обіцяної землі, а уста шептали набожно слова подяки.

— Стрільці! — промовив бригадир — наші страждання скінчились успішно. Не марно пролита кров наших дорогих вояків! Завтра ввійдемо в столицю України. Хай живе Вільна Незалежна Україна!

Слава!... Слава!.. Слава!.. — понеслось з тисячі стрілецьких грудей."

Так пише учасник славного походу злучених українських армій на Київ у серпні 1919 р. в день перед здобуттям Києва.

Пам'ятний, незабутній рік.. В тому році аж дві величні події, що розворушили серця українців і наказали їм битись в один такт, в один час і для одної ідеї. Перша — це день 22 січня, коли то Українська Народна Республика на Східних Українських Землях і Західна Українська Народна Республика в Галичині злучились в одне державне тіло, в одну національну сім'ю, насильно розбиту й роз'єднану ворогами. В цей день урочистим актом проголошення соборності України, відчитаним перед тисячами українців з усіх земель на площі Софії в Києві, відновлено Українську Державу. Соборна Українська Держава, що про неї мріяли найбільші мужі України, стала того дня реальною дійсністю.

Духово з'єдинена в дні 22 січня 1919 р. Українська Держава, як зродилась під рев гармат, під свисти куль, у крові власних синів і на трупах займанців — так теж і перші дні своєї творчої праці проводила в кривавій боротьбі з лихими загарбницькими сусідами. За кожну п'ядь власної землі, за душу кожного українця, що її через довгі віки затруювано ворожим українській духовості ядом, треба було зводити тяжкий бій. Три ворожі армії, як три грізні градові хмари, зависли над Україною і перебивали на кожному кроці її державно-творчу працю. Під напором большевицької сили, що зросла на руїнах царської Росії, Директорія, тодішній уряд України, мусіла відступити аж на західні окраїни українських земель. Мільйонова червона армія сараною перла в Україну, маючи в плані загарбати її і створити з неї свою господарчу базу. З півдня надтягав Денікін, спадкоємець царського імперіалізму, з подібними до большевицьких загарбницькими замірами відносно України, підсилюваний постійно державами Антанти, що доставляли йому зброю, амуніцію й усякі воєнні припаси. На заході новостворена Антантою польська держава представляла собою також неабияку загрозу для України, головно для її західних земель. Імперіалістичний апетит Польщі на Галичину, Холмщину, Підляшшя й Волинь мав уже за собою свою ганебну історію й тепер поляки, неупорядкувавши ще якслід власних земель, рушили з новоприсланою з Франції армією на Галичину.

З усіх сторін ворог. Україна лишена на власні сили, без союзників і без допомоги. Лишився один — одинокий вихід — піднятись ще раз українському народові, зібрати всі сили, напружити м'язи і з усієї сили струснути ними, щоб наїзники за одним махом розлетілись на всі сторони. Щоб те сталось, треба було українцям припечатати єдність держави, земель і духа, проголошену 22 січня — єдністю чину, і то чину збройного, і вирішено: з'єднати Наддніпрянську і Галицьку Армії і в рішучій та одностайній боротьбі з большевицькою ордою здобути Київ, а опісля звільнити цілу Україну.

В липні 1919 р. Українська Галицька Армія, перейшовши Збруч, злучилась з Наддніпрянською Армією й обидві вони рука-в-руку, плече-о-плече рушили до наступу на Київ. Ненадійно, нестримно і невідклично зчепилась Українська Армія в завзятій боротьбі з большевицькою навалою, дощенту розбиваючи її на Волині, Поділлю й Київщині. Це були тяжкі й кривавi бої. Цілий місяць, як льви, боролось українське вояцтво, опираючись тільки на власні сили; власне завзяття і витривалість. Сили і справності українському війську додавала добра організація армії, висока дисципліна стрільців і глибока віра в перемогу. Злучену армію провадив на Київ Головний Отаман Симон Петлюра, що своїм авторитетом і популярністю серед українських військових кругів додавав духа вояцтву.

Перед нагальним ударом з'єдинених українських військ розлітаються всі запори, всі застави, всі заборода большевиків, що вони їх уже вспіли насадити на нашій землі. Большевики тікають стрімголов з України, а наші йдуть і йдуть переможним походом все туди, де сяють у сонці золоті хрести Софійського Собору, де Великий Богдан на залізному коні гетьманською булавою вказує нащадкам шлях...

І ранком 31 серпня 1919 р. побідні наші полки увійшли в Київ. „Хто

цього дня не чув і не бачив,— пише очевидець, — той тяжко скривджений долею. Цілі століття ждав народ на цю хвилю. В молитвах вимолював її, у піснях виспівував, у пророцтвах відгадував. Прийшла вона нарешті і позолотила нам душі. Розсвітила нам далекі обрії, що досі скривалися в мряці непевності і здогадів. Дала нам довір'я до себе і віру в велику будуччину народу".

І коли на мурах Золотоверхого замаяли синьо-жовті прапори, коли на вулицях залунала рідна пісня і могутнє „Слава", коли на вістрях українських баґнетів заблищало рідне сонце, коли мешканці міста зі сльозами радості в очах вітали вкрай перемучене, запорошене, але бадьоре й радісне рідне військо — то в цю хвилину звершилась друга велична подія 1919 року, звершилось братерство української зброї. Бо спільним походом на Київ, спільними боями, спільним переношенням воєнних трудів і невигод чинно доказав український Схід і Захід, що вони одна нерозривна цілість. Акт єднання українців з 22 січня 1919 р. закріпив і збройним чином та кров'ю припечатав день 31-го серпня 1919 р., день братерства і перемоги української зброї. Цією перемогою було здобуття Києва, „матері городів українських", серця України, відвічної столиці українського народу.

І хоч давно минув цей світлий день, хоч Україна ще нераз сливала кров'ю своїх найкращих синів, то пам'ять про 31 серпня 1919 р. завжди жива і свіжа в душі українського народу. І пам'ять ця штовхає народ до нових чинів таких світлих і величних, як той. Сьогодні ми, сучасне українське покоління, зустрічаємо цей день зі зброєю в руках, як наші батьки в незабутньому дев'ятнадцятому. Ми знову, як вони, рука-в-руку, плече-о-плече, баґнет при баґнеті, український Схід і Захід, Північ і Південь, йдемо і творимо Великий Чин. І наша дорога провадить у Київ, і ми дійдемо до нього, здобудемо його і вдержимо.

РОСТУТЬ ГЕРОЇ

За князя Святослава наскочили раз, підчас його неприсутності, на Київ печеніги. Облога тривала вже довший час. В місті було замало сил до оборони, тому треба було спровадити воєводу Претича з дружиною, щоб ззаду заскочив печенігів. Але хто найдеться такий відважний, щоб видістатись із, щільно окруженого ворогом, міста? Тоді один молодий хлопець взяв уздечку в руки, переплив Дніпро й, ніби шукаючи свойого коня, перейшов цілий печенізький табор, дістався до воєводи і спровадив помічі. Своїм відважним вчинком врятував цей молодий герой столицю України, Київ.

Не одинокий це випадок у нашій історії, коли з народної гущі встають одиниці, що своєю відвагою, хоробрістю, завзяттям, силою свойого духа виростають понад своїх сучасників і світять для них прикладом. Ці одиниці — це народні герої. Вони з народу вийшли, для народу жили й працювали, за народ віддавали життя. Їх багато в кожній добі нашого історичного буття, не бракує їх і в нашій добі, добі священної боротьби українського народу за право жити вільним життям на своїй власній землі. В кожному, майже, бою УПА з наїзниками ростуть новітні герої, що своїми одчайдушними вчинками в нічому не уступають колишнім.

Одинцем у ворожому таборі

Великою відвагою та притомністю ума визначився молодий повстанець Хміль в бою з червоними партизанами між Карпиловкою та Лепчином (14.6. н. р.). Його й ще двох друзів вислав відділ УПА на розвідку. Він непомітно війшов до табору червоних, продершись через три ряди охоронних ровів і варту.

В таборі дістався до командира, сказав йому, що він і невеличка група людей, що находиться недалечко табору, це розбитки червоних партизанів і що вони хочуть прилучитися до табору. Заки командир зорієнтувався в чому діло, Хміль вистрілом з нагана дав знак нашому відділові, й цей в ту мить наскочив на неприготованих на такий оборот справи червоних. Сам Хміль, утікаючи, унешкідливив большевицький скоростріл і щасливо вернувся до своїх. Цей бій приніс неабиякі успіхи повстанцям: знищено партизанський табор, захоплено канцелярію штабу, здобуто багато зброї й амуніції, відбито награбоване в селян майно, понад 60 червоних вбито, а 30 ранено. Одної большевицької болячки на українській землі менше, а все завдяки відважному другові Хмелеві.

Новітні гайдамаки

В ночі між 24 а 25 червня ц. р. відділ повстанців розкинув залізничий шлях між Немовичами й Малинськом, а сам зробив у лісі засідку. Над'їхав поїзд вщерть наладований зброєю, амуніцією та всякими припасами. В двох вагонах їхав карательний німецький відділ душ понад 150, що вертався з погромів українського населення. Перед розрушеним тором поїзд спинився. Не вспіли відчинитись двері в вагонах, а вже хоробрий сотенний Ярема з другим таким же одчайдухом Дорошем вскакують у два перші скраю вагони й гатять навмання фінками по розіспаних німцях. Крик, зойки, прокльони, метушня й темнота як під землею. А фінки не вгавають. Ще хвилина, й чути тільки хрипіння конаючих і стогони ранених. Ярема з Дорошем, як Гонта з Галайдою в Умані, по кістки в крові займанців бродили, Ярема нахиляється ще до живих німців, щоб позбирати здобуту зброю, забуваючи про небезпеку. І тут ранить його німецька куля. Він все ж таки набирає цілий оберемок МП й пістолів та, вже зовсім обезсилений, паде на руки друзів. Це вже вдруге протягом двох з половиною місяців його ранено. Дорош також ранений тої ж ночі, та його рана не грізна. На таку відвагу, завзяття та самопосвяту можуть здобутися тільки ті, котрі борються за святу справу визволення рідного народу з ворожих кайдан, котрі горять жадобою чину для Батьківщини, котрі є справжніми народними героями.

У першому вогні

Та не лише поодинокі люди, але й цілі групи повстанців вкривають себе геройською славою за свої небуденні вчинки. Вишкільна повстанча група, під проводом Цигана, вирушила дня 18. VIII. ц. р. на вправу засідки. Вправа полягала на тому, що частина групи мала зробити пробну засідку (Між Вільною і Яполоттю), а друга частина попасти в неї. Розташувавшись, „засідка" чекає на „ворога". Тимчасом припадок спроваджує в пробну засідку правдивого ворога — 2 авта німецької жандармерії. Пробна засідка перемінюється в правдиву й б'є німців, по всім недавно вивченим, правилам. Німці врозтіч. Молоді повстанці, що так нежданно перемінились з вишкільної групи в правдивий бойовий загін, б'ють без милосердя по німцях. Їх перший бій, це їхнє вояцьке хрещення! У висліді звітує геройський Циган: „... бій тривав 45 хвилин. Німців розбито. Втрати ворога: 19 вбитих, були й ранені, невідомо скільки. Здобуто: 3 кулемети, 6 МП — і 6 пістолів, 7 крісів, 15 гранат, понад 9 000 амуніції, 35 л. бензини й ін. Спалено 2 машини. Власні втрати — вистрілено 600 шт. набоїв. Стрільці всі живі й здорові. Жду дальших наказів". Так воює наша вишкільна молодь, що два тижні тому взяла перший раз в руки зброю.

Не один геройський Циган з молодими одчайдухами в наших рядах.

Не один герой виростає в Українській Повстанчій Армії, рідній армії українського народу. А народ, що в його масі ростуть герої, може спокійно дивитися в своє майбутнє.

М. ЛЬВОВИЧ

Інж. П. Березюк.

Відомості

з практики підривних робіт.

В умовах партизанського способу ведення війни знання вибухової практики є доконечне для кожного військовика. Одночасно з цим мусять ознайомитися й інші групи людей, що співпрацюють з військом (боївки).

Ознайомившись попередньо з основами піротехніки, виникає потреба пояснити, як правильно організувати підрив об'єкту, використовуючи всі технічні та місцеві можливості.

I. Підготовка до підриву.

Одержавши завдання від командира, начальник підривної команди передусім мусить знати детально об'єкт, який треба зірвати. Для цього висилається інжинерну розвідку, що робить точний опис даного об'єкту (моста, бункера, будинку) і спеціальним звідомленням інформує його про характер будови. В основу роботи інжинерної розвідки, що відноситься до підриву, входить головним чином дізнатися:

а) з якого матеріалу збудований міст, будинок.

б) характер системи підпор,

в) система скріплення,

г) характер поземелля навколо цього об'єкту (зручність підходу та відступу).

Звичайно беруться до уваги і загально військові передумови, що відноситься до звичайної розвідки.

Начальник підривної команди, як і кожний підривник, добре знаючи, що для того, щоб успішно висадити в повітря споруду, необхідно рвати головним чином систему підпор та деталі, що зв'язують споруду, — опрацьовує план підриву.

Маючи перед собою звідомлення інжинерної розвідки, начальник встановлює, скільки має бути вогневих точок, тобто скільки ладунків (зарядів) треба приготувати. Величину ладунків вираховується після поданих відомостей інж. розвідкою про товщину підпори чи стіни. Приймається до уваги, що при підриванні дерев'яних підпор, як і взагалі дерев'яних стінок, береться до уваги діаметр (промір) стовпця. Бо діаметр стовпця, піднесений до квадрату — означає, скільки потрібно толу для підриву даного дерева. Кажемо „толу", бо до нього покищо прирівнюємо якість інших ВР. Наприклад: діаметр соснової підпори під мостом буде 30 см., то 30², або 30 x 30 = 900. Цей добуток означає кількість потрібної вибухової речовини. Пірокселіна, мелініт (пікринова кислота) мають таку саму силу, як тол, і подібні по характеру дій, тому ними цілком можна заміняти тол. Для залізних стовпців та балок береться в такий самий спосіб вираховування, тільки ВР брати в десять разів більше. Для твердої породи дерев брати ВР на половину від звичайної. Коли підпора рветься свердловим (буравим) способом, то ВР береться в десять разів менше. Також, взявши під увагу форму речей, що підлягають підриву, користуючись попередніми вказівками, — готуємо ладунки (заряди). Створюється підривна команда, учасники якої розбиваються на номери і кожний з них попередньо знає місце своєї вогневої точки, тобто місця прив'язування заряду. Цей метод буде організовано підготовлений і буде зватися — г р у п о в и м с п о с о б о м.

II. Виконання підриву.

Всі учасники підривної команди несуть свої заряди і прив'язують свої заряди до призначених місць по команді: „Приладнати". За цією командою йде команда: „Приготуватися". Це означає, що кожний підривник вкладає запальну трубку до заряду, а кінець її бере під два пальці в ліву руку до запалювання. Один сірник головкою прикладає до порохової серцевини бікфордового шнура, два сірники про запас бере в губи, а коробку від сірників

держить в правій руці. Зробивши це, він відповідає: „Перший є". (коли це перший номер і т. д.) По команді: „Вогонь," підривник швидким порухом правої руки тре коробкою сірник, що головкою лежить на серцевині бікфордового шнура і, секунду пересвідчившися, що шнур горить — тікає геть. Коли перший сірник не запалить порохової серцевини, то виймає з рота другого. Можна вдатися і до третього, але щоб ця процедура тривала не більше 7-8 сек., бо як правило, запальна трубка мусить мати 50-60 см. (без повільного горючого шнура), то на перевірку якості горіння можна дати одну десяту цього часу. Багато зручніший і певніший мінерський спосіб підриву, — тут воякові не потрібно втікати від місця вибуху, бо тут капсуль-детонатор заряду розбиває ударник, спіраль якого зірвав підривник за допомогою довгого шнура, чи якоїсь палиці. Можна вкладати забезпечник, що спиратиметься на дерев'яний стовпчик в міні і від зовнішньої сили (сили колеса потягу чи гусяниці танку) тріскає цей стовпчик і пружина, не маючи забезпечення, зривається. Ці способи є суто мінерськими і безперечно — найвигіднішими, особливо в очікуванні якогось транспорту, але потребують особливо великої обережності, бо кожний зайвий рух необережного вояка може спричинитися до нещасного випадку, а при цьому до зіпсуття справи. Використовуючи досвід місцевих підривів в УПА, можна рекомендувати до мінерських вибухів вживання російських гранат (репанок), польських гранат (репанок), бо вони експльодують після виривання забезпечника з кільцем, а також німецької гандгранати. Попередньо обложити гранату ладунком ВР і також бути обережним.

Ще кращий і ефектовніший електричний спосіб підриву, але для цього потрібно мати замість капсуля — детонатора 8 — спеціальний електродетонатор, електричну магістраль проводів, або т. зв. сепаратний електропровідник (в одному кабелі два ізольованих мідяних дроти), та підривну машинку, що дає струм ПМ. ПМ бувають кількох типів: ПМ 1, що дає струм на 5.000 м. і схожий на настільний телефонічний апарат з ручкою. ПМ 2, що дає струм на 3.000 м. і ПМ 3 — 2.000 м. Коли немає ПМ, то струм можна дати звичайною кишеньковою ліхтаркою. Що стосується годинникових замикателів (електричних та механічних) — то ними користатися може фаховий піротехнік. У цьому випадку, як і взагалі в усій вибуховій справі, забороняється суворо будьщо експериментувати, бо це приводить до жахливих наслідків, та й справа це далеко вже не нова і про все це можна дізнатися у фахового сапера — піротехніка.

III. Заходи обережності.

Виконуючи підривні акти, кожний командир мусить знати, що він особисто повинен турбуватися про долю підривника при роботі. Тому необхідно перед висланням на підривну роботу ще раз пояснити правила обходження з вибуховими речовинами та ще раз перевірити користування зарядами та запальними трубками. Зважаючи на це, піротехнік мусить знати основні правила обходження з ВР та суворо дотримуватися їх. Головніші з них:

1. Склад ВР мусить бути розміщений далеко від житлових будинків та постоїв.
2. Перевозити ВР окремо від інших вантажів.
3. Капсулі та запальні трубки, а також детонуючий шнур везти окремо від ВР.
4. Біля складів ВР та біля зарядів не курити.
5. Біля цих складів забороняється виконувати якусь механічну роботу.
6. Коли заряд після запалу не вибухає, то підходити до нього можна лише через найменше 10 хв. після запалювання і то одній особі (не командирові).
7. Пірокселіну при перевозках завжди змочувати.
8. ВР накривати від дощу та сонячного проміння. Особливо від'ємно впливає вогкість на амоніти, бікфордів шнур та повільно горючий шнур.

9. Заряди, про які сумніваємось, чи вони вибухнуть, при роботі не використовувати, а знищувати невеличким добрим зарядом, з дозволу командира відділу в далекому місці.
10. До складу ВР та до місця вибуху забороняється підходити особам непокликаним до вибухової роботи.
11. Ладунок ВР та запальники дозволяється носити лише піротехнікам і то на час організації вибуху.
12. Сірники, що вживаються до вогневого способу запалювання мусять бути до цього часу невживані.
13. Запаси зарядів та запальників залишати далеко від місця вибуху, щоб запобігти випадковому вибухові по детонації.
14. Під час громовиці відкладати віддалік від себе всі запальники та капсулі.

Антін Скеля.

САМООБОРОНА ДІЄ

Народ встає у власній обороні проти катів — наїзників. Малі, старі, дівчата, молодиці, ба, й старі баби — все бере в руки, що попало, проти німецьких, польських та большевицьких банд, що, немов у змові, завзялися нас винищити.

Український народ витримує свою останню пробу перед вільним державним життям. І витримує її знаменито. Бо не тільки одиниці, поодинокі повстанці беруть сьогодні участь у боротьбі, але цілі маси, весь народ. Це вже масова війна, яка в нашій історії мала місце за Хмельниччини, завершившись тоді повним успіхом. Мільйонові маси, запалені фанатизмом, вірою у велику ідею зітруть залізною мітлою з лиця землі все, що тільки стане їм на шляху.

Це одна з причин, чому вороги наші в паніці, непевні кожної своєї години. Це одна з причин, чому німці, виїжджаючи в терен на лови людей до Німеччини, вертаються звичайно без людей, без кількох філок чи крісів, а дехто з раною або й без душі.

Візьмімо, напр., с. Б. (Гощанський район). Тут, як і скрізь, народ знеквідував місцевих німецьких і большевицьких агентів. Один з агентів утік до Рівного і сповістив про це німців. Німці приїхали в с. Б. двома тягаровими і одним легким автами. Почали ловити людей. Народ з власної ініціативи зорганізував самооборону. На допомогу прибули селяни сусідніх сіл. Озброїлись, хто чим мав. При шляху, що ним мали їхати німці, селяни зробили засідку. Але бою майже не було. Німці, побачивши озброєних людей, втікли. Селяни відбили 10 осіб, яких німці зловили й хотіли забрати з собою.

Повертаючись назад, легке авто трохи відстало в дорозі. Напроти йшов молодий хлопець. Він спинив авто і, замірившись на німців пістолем, скомандував — „руки вгору". Шофер хотів боронитись, одначе впав від влучного вистрілу молодого повстанця. Німець — старшина кинув ЕмПі і підніс руки вгору. Повстанець його обеззброїв і звільнив. Німець, побоявшись кари за те, що дався роззброїтись, хотів викупити зброю в повстанця за два золоті годинники. Але повстанець золота не приняв, кажучи: „Ми, вояки Української Повстанчої Армії, не за наживу, а за українську державу боремось, й тому зброя для нас цінніша ніж золото".

На другий день німці знову приїхали в те саме село з більшими силами. Зловили одного хлопчину, місцевого пастуха, який не встиг втікти. Один німець вів його до авта. Раптом хлопець обернувся і вдарив німця головою в живіт. Німець упав і спереляку втратив притомність. Хлопець це використав — забрав у німця машиновий пістоль і втік. Німці покинули село, нікого не зловивши і втративши один машин. пістоль та шість магазинів з набоями.

Такі випадки ми зустрічаємо скрізь. Так бореться український народ за свою державу, за своє життя на своїй вільній землі. Перемога перед нами. Її запевняє українська зброя в руках героїчного українського народу.

В минулих ВОСІ

Г. Ярославенко

Бій під Пилявцями

Український народ - один із найбільш свободолюбних народів, але саме тому він споконвіку веде запеклу боротьбу з усіма імперіалістами — поневолювачами. Перемога під Пилявцями — один із героїчних моментів боротьби з польським імперіалізмом, який, як і сьогодні, так і тоді не хотів зрозуміти, що Польща існувати може тільки на своїх етнографічних землях, і що всякі його зазіхання на землі України ні в якому випадку не пройдуть безкарно.

Це було ранньої осені 1648 року. Революція Хмельницького спалахнула в усій Україні і після величавих перемог над Жовтими Водами та під Корсунем все грізніше розгорялася. Дві армії польських імперіалістів розташувались на Волині, на південний схід від Константинова, недалеко від села Пилявець, що лежить над Іквою. На чолі одної армії стояли коронні комісари — Заславський, Конецпольський та Остроріг яким Хмельницький дав дотепні наймення: „Перина", „Дитина", „Латина", натякаючи на велику пещеність Заславського, молодість і брак досвіду Конецпольського і непридатну до військового діла книжну мудрість Остророга. Другу армію очолював Ярема Вишневецький, лютий кат українського народу. Крім цих головачів було ще чимало менших панят (7 воєвод, 5 каштелянів, 16 старост), з яких кожен хотів командувати, і віхто слухати: „Що панек, то хцял бицъ гетманек" — по словах поляків, сучасників бою. Зате ж війська було чимало: 40.000 регулярного та 210.000 служби. Треба знати, що польські імперіалісти, переважно великі пани, не могли обійтися без слуг та вигід навіть на полі бою. „Вибралися паненята не так із залізом, як зі сріблом і золотом, з цілої Польщі понавозили столового посуду", — пише сучасник бою. Певні перемоги й багатої здобичі, справляли ще перед боєм гучні бенкети. Майже кожен із них був тієї думки, як свідчать польські історики, що „для козацького мотлоху шкода й зброї, вистачило б нагаїв та канчуків".

6 вересня передовий польський полк, під проводом Конецпольського та Остророга, приступив під Константинів. Козацька залога покинула місто і відступила до Хмельницького. Цей перший успіх сповнив легковажних вождів одвагою і вже 8 вересня той самий полк вирушив під козацькі позиції під Пилявцями. Йому вдалося майже без віяких труднощів відсунути козаків, чим панство, не підозріваючи підступу, знову дуже втішилося. Але тішитися, як опісля виявилось, було нічого: хоч козаків одсунено, але нові позиції, що їх занято, були зовсім невигідні: перівні, перерізані ставом, з долинами та горбовинами; боронити обоз було неможливо. Хмельницький зі своїм військом стояв по правому боці Ікви і не давав по собі знати, що приготовляється до наступу. Це імперіалістів також підбадьорювало. Розташувавшись, вони негайно взялися здобувати перехід через Ікву. Після кількагодинного бою, під обстрілом тяжких козацьких гармат, переправились вони на другий беріг. Завзяття війська трохи впало, бо втрати були неабиякі, але наміру взяти замок, де стояла головна квартира Хмельницького, воно все ж таки не покинуло. Та перед тим наступом багато їй часу забрали наради, чи залишити дорогоцінний обоз в тому самому місці, чи перенести в інше. Хоч це не могло корисно чи некорисно вплинути на хід боїв, панству було дуже тяжко, хоч на одну хвилину, розлучатись з перинами, золотим посудом, і нарадам, мабуть, взагалі не було б кінця, коли б Хмельницький, вивівши 13 вересня своє військо, не вдарив на ворожий табор. Він сам керував боєм. І козацьке військо справді билося хоробро. Безліч польської кінноти загинуло в тому бою, си-

ла її потопилось в Ікві та в ставу. Весь шляхетський запал раптом зник. Тривога охопила імперіалістичне військо особливо тоді, коли на нього вдарили козаки переодягнуті. Вирішено припинити бій, відвести обоз до Староконстантинова, а на другий день під проводом Вишневецького вдруге почати наступ. Але в таборі про наступ вже й ніхто не думав. Заславський, Конецпольський і Остроріг, спакувавшись, покинули військо, згодом почали втікати цілі частини. Вози, гармати, припас кидали на місці, або на шляхах чи при переправах. Один із проводирів імперіалістичних військ писав про цю втечу таке: „Біжать у світ усі, і я з ними біжу, сам не знаю куди. Об Вислу за цей час, вже деякі оперлися". Німецьку наємну піхоту, що її польське військо взяло з собою в бій, козаки витяли тоді до ноги. Здобича, що попала в козацькі руки була безцінна: тисячі возів навантажених різним добром, золотом, сріблом та іншими коштовними речами, безліч гармат та сила іншої зброї. Сучасник бою поляк М'ясковський пише: „Така паніка охопила наших, що доки коні могли чвалом бігли". Цією перемогою українське військо доказало, що з українським народом краще імперіалістам не гратись, бо це огонь, який може дуже сильно попекти їхні загребущі руки

○— × ▬ × —○

Богдан Вусенко.

УКРАЇНСЬКА ПОВСТАНЧА АРМІЯ ДІЄ

Геть займанців!

Український народ виповів безпощадну війну московському й німецькому імперіалізмам, що звірськими способами довго гнобили та експлуатували його під кожним оглядом. На цю священну війну вийшла Українська Повстанча Армія і вмить заняла своїми діями широкі простори України. Ряди УПА ростуть з дня на день. Ще вчора тільки де-не-де діяли малі повстанчі загони, без милосердя шарпаючи на кожному кроці німецьких та московських наїзників, з сьогодні вже численні групи вишколених і добре озброєних повстанців кулями і багнетами виписують на спинах сталінських і гітлерівських наймитів відвічне і тверде право українського народу на панування у своїй хаті. Грунт під ногами займанців осовується, перед ними стає глибока прірва і неминуча загибіль. Гітлер і Сталін вимагали від українців не повстання свободолюбивого народу, не геройського збройного чину, а послуху і рабської покори, опльовання власних національних ідеалів, потоптання національної честі й гідності, заперечення власної історії. „Та не так сталось, як бажалось". Український народ вступив на шлях рішучої збройної розправи з займанцями і не зійде з нього, доки останнього займанця не прожене або в його голодний край, або в могилу.

На фронтах УПА.

Боротьба УПА квітчається успіхами. На всіх фронтах УПА перемагає. В липні місяці цього року особливо посилила вона свої дії на Правобережжі, Поділлі, Волині і Поліссі. Одна повстанча група УПА в свойому трьохтижневому рейді по Житомирській і Київській областях перевела 15 успішних боїв з большевицькими партизанами й німцями. Найбільш ефектовні бої: з німцями і фольксдойчами біля Устиновки (Житомирщина), де згинуло близько 130 німців, багато ранено, а частина в панці розбіглась, куди очі несли. Здобуто, зброю, харчі, одіж. В бою в Камінці (Ярунський район, Житомирщина) ця сама група розбила цілковито великий відділ червоних партизанів, а в м. Коростені розоружила німецьку поліцію. В околицях Трипілля (над Дніпром) хоробрі повстанці зорганізували свою республіку, перебрали в свої руки адміністрацію

терену, забезпечили його, не допускаючи туди ані німців, ані большевицьких партизанів. Сильні повстанчі загони ділають в Чорнобильських, Чернигівських та Київських наддніпрянських лісах. В місяцях червні і липні цього року ці загони УПА перевели кільканадцять переможних боїв з червоними і німцями. Большевицьких партизанів випирають вони зовсім з терену так, що ті переносяться на північ аж за Прип'ять.

Під кінець липня відділи УПА розбили групу червоних партизанів ім. Михайлова в силі 500 людей, в суразьких лісах (біля Теремна) на пограниччі Рівенської і Кам'янець-Подільської областей. Більше як рік червоні таборували в цих теренах і своїми дикими грабунками непокоїли українське населення. Німці вже двічі робили на них напади, але не вдалось їм розбити червоних. Щойно УПА в рішучих з ними боях вповні зліквідувала большевицьку заразу на названих теренах.

На північному Поліссі відділи УПА, що там діють, скріпили в останньому часі акцію проти червоних. У висліді знищено 4 большевицькі табори, здобуто зброю, амуніцію і військові припаси. Рівнобіжно з очищуванням теренів від большевик'в, поліські повстанчі групи ліквідують безпощадно їхні господарчі бази і агентурні кубла, що містяться переважно на польських колоніях. Поляки, що, користаючи з нашої гостинності, живуть на наших землях, затуманені своїми верховодами, вислуговують одночасно й большевицьким і німецьким загарбницьким інтересам, вірячи, що цим способом поможуть імперіалістам проковтнути українців, а на українських землях збудують польську державу. Цю приманчиву, але нездійсниму, мрію польських імперіалістів і рівночасно вислужників Москви і Берліна, УПА грунтовно вибиває їм із голови. Доказом може послужити Степанська Гута і цілий ряд інших большевицько-польських імперіалістичних гнізд на Західних Українських Землях, що вже сьогодні не існують.

УПА охороняє жнива.

Жнива, що про них не вгавають кричати у своїй пропаганді німці і большевики, проходять у теренах, охоплених УПА, зовсім нормально. Ненажерливим займанцям приходиться тільки слину ковтати на згадку про українські збіжжя. Вони його не дістануть! УПА залізним кордоном загородила вступ усім займанцям на українські лани. Під охороною УПА люди жнуть і молотять своє збіжжя. Декуди німці, щоб захопити збір у свої руки, посилають на поле польських наймитів, даючи їм зброю в руки. УПА завжди збіжжя відбиває, нагороджуючи смертю на місці вірних вислужників Гітлера. Багато таких випадків на Рівенщині, Луччині, Сарненщині та інших округах.

Ми не самітні.

У боротьбі з наїзниками УПА не самітна. Поруч неї виступають до бою з новітніми тиранами поневолені народи Сходу і Заходу. Грузини, узбеки, черкеси, осетини вже сьогодні борються в рядах УПА, творючи свої окремі національні загони, що в найближчому майбутньому стануть національними революційними арміями. Вони по своїй власній волі станули по стороні УПА, щоб разом з ними боротися за здійснення клича „Воля народам і людині". Червоний і німецький кати залили їм досить сала за шкуру і вони сьогодні при кожній нагоді розплачуються з ними. Особливо добре в знаки дався червоним партизанам геройський відділ грузинів у боях УПА з большевиками біля Теремна (про ці бої згадано вище). Український народ у спілці з поневоленими народами створить незабаром один спільний революційний фронт, перед яким не встоїться ні один наїзник, і встановить так бажаний для всіх мир і новий справедливий лад.

Г. Ярославенко.

Україно, несемо твій стяг!

Дзвонить серце у кожного з нас,
Як дзигари на вежах похмурих:
Хай земля грає грізно, як буря,
Хай же кров'ю вмивається час!
Вже козацький роздмухує вихор
Лютий жар бойової снаги.
Це дзвенітиме смертю і сміхом
Меч над вами всіма, вороги!

Меч сліпучий і честю і гнівом —
— Справедливий, безжальний суддя.
Крізь залізні й полум'яні зливи
Понесем його без вороття.
Розчахнемо катів окаянних
І вогнем їхній випалим слід.
І лунатиме з роду у рід
Горда слава борців нездоланних.

Бо п'єм віру з очей ми Твоїх:
На руках наших встанеш із гробу.
Зацвіте білим цвітом Твій сміх
Серед чорного цвіту жалоби,
Що зійшов на кривавих сльозах
За віки ті бездольні, безчесні!
Україно, несемо Твій стяг!
Ти воскресиш, воскресиш, воскресиш!

„Не для пса ковбаса"

Із друкарні Української Повстанчої Армії